

**Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**І Н С Т Р У К Ц І Я
З О Х О Р О Н И П РА Ц І № 16
з електробезпеки**

**Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ по ГІІМ ДВНЗ ДДПУ
від 06.12.2022 №185

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 16
з електробезпеки**

1. Загальні положення.

- 1.1. До роботи з використанням переносного електричного устаткування допускаються особи, що пройшли попередній при вступі на роботу медичний огляд, вступний та первинний на робочому місці інструктажі.
- 1.2. При користуванні складними електроприладами потрібно дотримуватись таких правил. Не дозволяється: торкатися до клем та електропроводів, до розеток мережі, до арматури освітлення; відкривати електрощитові, залишати без нагляду електронагрівальні прилади, що підключені до електромережі, користуватися електричною праскою, плиткою, чайником без спеціальних підставок, що не згорають, торкатися до води, що нагрівається в електронагрівачі та самої посудини (металевої), якщо вона є підключеною до мережі, використовувати папір або тканину як абажур.
- 1.3. Про усі випадки несправності розеток, вимикачів, відключення світла терміново повідомляти адміністрацію інституту.

2. Вимоги безпеки до початку роботи.

- 2.1. Перед увімкненням електроприладу перевірте справність розетки мережі, а також вилок і мережевий шнур, чи не порушена ізоляція.
- 2.2. Перш ніж включити електроприлад, уважно ознайомтеся з правилами експлуатації.
- 2.3. Перевірте справність електроприладів.
- 2.4. Дотримуйтесь наступних заходів безпеки:
 - уникайте перегрівання, переохолодження, а також попадання вологи та пилу всередину електроприладу;
 - не ставте важкі предмети на корпус;
 - не загороджуйте вентиляційні отвори, вони потрібні для запобігання перегріванню;

щоб уникнути нещасних випадків не включайте апарат при знятому корпусі — це небезпечно для життя.

2.5. Огляньте робоче місце, приберіть з-під ніг усе, що може перешкодити роботі, звільніть проходи до устаткування.

2.6. Забороняється використовувати електроприлади із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них рідини, які легко займаються, обгортати папером або тканиною електричні лампи.

2.7. Не працюйте на несправному обладнанні.

2.8. Перед початком роботи на електрообладнанні перевірте наявність і надійність кріплення захисних засобів і з'єднання захисного заземлення, занулення.

3. Вимоги безпеки під час виконання робіт.

3.1. Виконуйте лише ту роботу, з якої пройшли інструктаж, не передоручайте свою роботу іншим особам.

3.2. Не дозволяється використовувати кабелі і проводи із пошкодженою ізоляцією.

3.3. Не дозволяється переносити ввімкнені електроприлади, залишати без догляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади.

3.4. Забороняється користуватися пошкодженими розетками, зав'язувати і скручувати електропроводи.

3.5. Забороняється самостійно усувати несправності електромережі та електрообладнання;

3.6. Дбайливо відносьтесь до електроустаткування: не кидайте його, кладіть обережно на сухе і чисте місце на видноті, не допускаючи падіння; не ударяйте по технічних засобах твердими предметами, не допускайте попадання апарату під дію вологи.

3.7. При припиненні подачі струму під час роботи з електроустаткуванням або в перерві роботи від'єднати його від електромережі.

3.8. Особам, які використовують електроустаткування, забороняється: розбирати та робити самостійно ремонт (самого устаткування, дротів і т. ін.); триматися за дріт під час роботи устаткування.

3.9. Для уникнення пошкодження ізоляції і виникнення коротких замикань (і, як наслідок, – пожеж) не дозволяється:

зафарбовувати і білити шнури і проводи;

вішати на них будь-що і закріпляти їх за батареї опалювання чи водопровідні труби;

встановлювати нестандартні плавкі запобіжники;

довільно вбивати у стіни цвяхи і костилі, що може призвести до пошкодження прихованої ізоляції;

самостійно проводити ремонт мереж, електророзеток, вимикачів.

3.10. При попаданні вологи на устаткування негайно вимкнути від електромережі апарат, вийнявши вилку з розетки. Вологу збирайте м'якою серветкою, потім дайте можливість вологі остаточно висохнути. Лише згодом можна підключати апарат до мережі.

3.11. Якщо при роботі з апаратом виникла необхідність заміни запобіжника, то необхідно вийняти вилку електрошнура з розетки електромережі.

3.12. Забороняється висмикувати вилку електроприладу із розетки за шнур.

3.13. Не залишайте без нагляду працюючу апаратуру.

3.14. Не зав'язуйте електропроводи у вузли, не підвішуйте їх на цвяхи.

3.15. У процесі експлуатації не допускайте можливості ушкодження мережевого шнура та порушення його контактів у вилці.

3.16. При появі ознак погіршення ізоляції (пощипуванні при торканні до металевих частин) негайно відключити апарат від електромережі.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

- 4.1. Вимкнути з мережі устаткування.
- 4.2. Привести до порядку робоче місце.
- 4.3. Прибрати на місце засоби індивідуального захисту, ретельно вимити руки з милом.
- 4.4. Щоденно після закінчення занять у кабінетах, майстернях викладачі, лаборанти повинні уважно оглянути всі приміщення, які закриваються, вимкнути електроприлади, обладнання, освітлення.
- 4.5. Після закінчення роботи слід прибрати сміття, відходи та виробничі обрізки.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

- 5.1. У випадку виникнення пожежі дії працівників мають бути спрямовані на створення безпеки. В першу чергу провести рятування та евакуацію.
- 5.2. Кожен працівник, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів тощо), зобов'язаний:
 - негайно повідомити про це по телефону 101 до пожежної частини;
 - сповістити про пожежу адміністрацію навчального закладу;
 - організувати зустріч пожежних підрозділів;
 - вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння.
- 5.3. При виникненні пожежі гасити пожежу слід починати з вимикання джерела струму.
- 5.4. Електроустаткування, яке горить і знаходиться під напругою, необхідно гасити вуглекислотними або порошковими вогнегасниками. Використовувати воду для гасіння забороняється.
- 5.5. При виявленні обірваного електричного дроту, звисаючого, або такого, що торкається підлоги (землі), не наближатися до нього, негайно повідомити адміністрацію, залишатися на місці та попереджати інших.
- 5.6. При нещасних випадках з людьми необхідно надати першу долікарську допомогу, викликати швидку медичну допомогу за тел.103, поставити до відома керівництво, вжити заходи для збереження обставин при яких трапився нещасний випадок, якщо це не створює загрози для життя і здоров'я інших працівників. Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання та зовнішній масаж серця, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103.

Дії при ураженні електричним струмом:

необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення-відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;

за відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мізку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

Дії при пораненні:

для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти на рану стерильний перев'язувальний матеріал і зав'язати її бинтом;

якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану.

Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

при переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулубу;

при передбаченому переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вуха або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку;

при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулубне перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку;

при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

Дії при кровотечі:

для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хв; якщо кровотеча зупинилась, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета, чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, треба здавлювати кровonosні судини, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою;

при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

пожежна охорона **101**;

поліція **102**;

швидка медична допомога **103**;

газова служба **104**.

Переглянув :

Є. Стешин *Олена Тимоченко*

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з ОП

Є. Стешин *Олена Тимоченко*
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)

Юрисконсульт

Свєєв *Сергій Васильовський*
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)

Голова профспілки

А.Р. *Наталія Ровальська*
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)